

УТВЪРЖДАВАМ:

**проф. д-р Димитър Димитров,
РЕКТОР**

ПРАВИЛНИК

**за признаване на придобито висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“ и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища
(Загл. изм. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3)**

I. Общи положения

Чл. 1. (1) С този Правилник се определят условията и реда за признаване от страна на Университета за национално и световно стопанство (УНСС) на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища.

(2) Признаването се осъществява в съответствие със Закона за висшето образование, Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища, Правилника за дейността на УНСС и Правилника за учебната дейност на УНСС.

Чл. 2. (Изм. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) Право на признаване на придобито висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“, както и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища имат български граждани, чужди граждани и чужденци с предоставена международна закрила, които са се обучавали във висши училища, създадени и функциониращи по законоустановения ред в страната, в която е придобито висшето образование, или са завършени периодите на обучение.

Чл. 3. (1) Висше образование, придобито в чуждестранно висше училище се удостоверява с диплома или с друг аналогичен документ, издаден от образователна институция, призната от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование на съответната държава.

(2) Периодът на обучение като част от програмата за висше образование, завършен в чуждестранно висше училище, признато от компетентен държавен орган за част от системата на светското висше образование на съответната държава, се удостоверява с академична справка или с друг аналогичен документ.

Чл. 4. (Доп. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) УНСС признава висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“, придобито в чуждестранно висше училище с цел достъп до по-нататъшно обучение в системата на висшето образование в образователно-квалификационна степен „магистър“ и образователна и научна степен „доктор“ в УНСС.

Чл. 5. (1) Университетът води регистър на всички подадени заявления.

(2) (Изм. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) В регистъра по предходната алинея се отразяват и заповедите на ректора относно взетите решения за прекратяване на процедурата по признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, признаване или отказ от признаване на висше образование.

II. Комисия по признаване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“, придобито в чуждестранно висше училище (Загл. изм. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3)

Чл. 6. (1) (Доп. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3, изм. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) В УНСС орган по признаване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“, придобито в чуждестранни висши училища, е ректорът.

(2) (Изм. – Решение на АС № 2/01-03.04.2016 г., т. 13, изм. и доп. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) Дейността на ректора по предходната алинея се подпомага от Комисия за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ в чуждестранни висши училища, наричана по-нататък „комисията“. Комисията се състои от нечетен брой членове и в състава ѝ се включват ресорният заместник-ректор, който председателства нейните заседания, главни секретари и ръководители на звена в УНСС, притежаващи професионална компетентност, свързана с работата на комисията. Комисията се назначава със заповед на ректора, с която се определя и нейният председател.

(3) При необходимост и по решение на комисията могат да се привлекат без право на глас:

1. хабилитирани лица от различните професионални направления и поднаправления на висше образование, по които се провежда обучение в УНСС – по предложение на декана на съответния факултет;

2. (Доп. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) експерт от дирекция „Правно обслужване, управление на човешките ресурси и обществени поръчки“ на УНСС.

(4) Работата на комисията се подпомага от Секретариат – определени със заповед на ректора на УНСС служители от администрацията, които участват в заседанията без право на глас.

Чл. 7. (1) Комисията има следните функции:

1. разглежда и анализира представените дипломи за висше образование и другите документи, свързани с признаването им;

2. изисква допълнителна информация и/или документи от лицето, направило искане за признаване на висше образование, което следва да ги представи в срок не по-дълъг от два месеца, считано от датата на съобщаването;

3. отправя искане за допълнителна информация от НАЦИД за висшето училище, издало дипломата за висше образование, или от компетентните органи на държавата, в която е придобито висшето образование;

4. извършва експертна оценка за съответствието на данните в представените документи за висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, с държавните изисквания за придобиване на висше образование в Република България;

5. иска извършване на експертна оценка и изготвяне на препоръка от НАЦИД за заявления за признаване по специалности, по които няма обучение в УНСС;

6. (Изм. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) изготвя доклад до ректора на УНСС с предложение за вземане на решение относно прекратяване на процедурата по признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, признаване или отказ от признаване на висше образование, в който може да бъде включена препоръка за възможните мерки, които лицето да предприеме, за да получи признаване на по-късен етап, включително полагане на допълнителни изпити.

Чл. 8. Членовете на комисията нямат право да разпространяват информация и данни, станали им известни при или по повод на участието им в работата ѝ.

III. Признаване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“, придобито в чуждестранни висши училища (Загл. изм. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3)

Чл. 9. (1) (Доп. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) Лицата, желаещи признаване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“, придобито в чуждестранно висше училище, подават писмено заявление (по образец), към което прилагат следните документи:

1. оригинал и копие на дипломата за висше образование или друг аналогичен документ, издаден от образователна институция;

2. оригинал и копие на приложението към дипломата, както и оригинал и копие на европейско дипломно приложение, ако притежават такова;

3. (Изм. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) документ, удостоверяващ промяната в имената на заявителя, ако лицето е чужд гражданин;

4. документ за платена административна такса.

(2) (Изм. - Решение на АС № 4/03-05.11.2016 г., т. 6, изм. – Решение на АС № 7/9-11.11.2017 г., т. 11) Лицата по ал. 1 подават документи, с изключение на европейското дипломно приложение, както следва:

1. когато са издадени от висшите училища извън страните – членки на Европейския съюз, и страните по Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в европейския регион (ДВ, бр. 51 от 2000 г.), трябва да отговарят на изискванията на съответните разпоредби на двустранни международни договори, по които Република България е страна, или на Конвенцията за премахване на изискването за легализация на чуждестранните публични актове (ДВ, бр. 45 от 2001 г.), а при липса на такива разпоредби – да са преминали процедура по общия ред на легализациите, преводите и заверките на документи и други книжа;

2. когато са издадени от висшите училища в страните – членки на Европейския съюз, и в страните по Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в европейския регион, трябва да бъдат придружени с превод на български език от лице, извършващо преводи по реда на глава трета от Правилника за легализациите, заверките и преводите на документи и други книжа, приет с ПМС №184 от 1958 г.;

3. всички документи, представени на чужд език, трябва да бъдат придружени с превод на български език, в съответствие с тази алинея.

(3) Документите по ал. 1 се подават в УНСС лично от заявителя или чрез упълномощено от него лице, както следва:

1. за признаване на периоди на обучение или за признаване на ОКС „бакалавър“ или „магистър“ със срок на обучение пет години, с цел продължаване на обучението в ОКС „магистър“ в дирекция „Учебна дейност“ на УНСС;

2. за признаване на ОКС „магистър“ с цел продължаване на обучението в ОНС „доктор“ в дирекция „Наука“ на УНСС.

(4) (Нова – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) При подаване на заявлението по ал. 1 лично заявителят представя документ за самоличност за сверяване на данните. В случаите, когато заявлението се подава от упълномощено лице, то представя пълномощно от заявителя.

(5) (Предишна ал. 4 – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) Документите се проверяват от длъжностно лице от секретариата към Комисията за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища на УНСС.

(6) (Предишна ал. 5 – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) Оригиналната диплома се връща на заявителя или на упълномощено от него лице след приключване на процедурата по признаване на висше образование.

(7) (Предишна ал. 6 – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) След приключване на процедурата с решение за признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, документите се предоставят по служебен път в дирекция „Учебна дейност“, Центъра за дистанционно обучение или дирекция „Наука“ за записване в съответната образователна степен.

(8) (Нова – Решение на АС № 7/9-11.11.2017 г., т. 11, предишна ал. 7 – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3, изм. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) В случай че висшето образование на заявителя вече е било признато по реда на чл. 6, т. 2 от Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища от Националния център за информация и документация (НАЦИД), към документите по ал. 1 се представя и издаденото от НАЦИД удостоверение. В тези случаи не се внася административна такса.

Чл. 10. (Изм. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3, изм. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) Признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, се отказва, когато се установят съществени различия между данните от представените документи и държавните изисквания за придобиване на висше образование в Република България, както и когато:

1. е представен за признаване документ, който не е диплома или друг аналогичен документ за висше образование и не е издаден при условията на чл. 3, ал. 1;

2. е представена диплома, издадена от чуждестранно висше училище, признато от компетентен държавен орган на съответната държава по местонахождение на висшето училище за част от системата ѝ на светско висше образование, но обучението е проведено в структури на територията на друга държава, които не са открити и не функционират по законоустановения ред;

3. е представен документ, удостоверяващ завършено висше образование, за който след извършване на проверка се установи, че не е издаден от съответното висше училище.

Чл. 11. (1) Процедурата по признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища се прекратява в следните случаи:

1. по писмено искане на заявителя или на упълномощеното от него лице;

2. при непредставяне на документите по чл. 9 в срока, определен от комисията по чл. 7, ал. 1, т. 2, но не по-дълъг от два месеца, считано от датата на получаване на писменото уведомление;

3. (Отм. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3)

(2) (Изм. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) Процедурата по признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, се прекратява със заповед на ректора.

(3) (Изм. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) Въз основа на заповедта по предходната алинея в 30-дневен срок на всеки заявител се изпраща уведомително писмо, подписано от председателя на комисията по чл. 6, ал. 2 от този Правилник.

Чл. 12. (1) (Доп. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) Признаването на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“ включва:

1. проверка на статута на висшето училище, издало документите по чл. 9, ал. 1 от този Правилник;

2. проверка на автентичността на документите по чл. 9, ал. 1 от този Правилник и оценяване съответствието на данните от тях с държавните изисквания за придобиване на висше образование в Република България;

3. (Изм. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) проверка за наличие на основанията по чл. 10 от този Правилник;

4. (Изм. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) вземане на решение за признаване на образователно-квалификационна степен на висшето образование с професионална квалификация, когато тя е посочена в дипломата, или за отказ тя да бъде призната.

(2) (Нова – Решение на АС № 7/9-11.11.2017 г., т. 11, изм. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) В случаите по чл. 9, ал. 8, проверките по т.т. 1, 2 и 3 от предходната алинея не се извършват, а тези обстоятелства се считат за установени въз основа на издаденото от НАЦИД удостоверение.

Чл. 13. (1) (Доп. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) Комисията за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ в чуждестранни висши училища разглежда представените дипломи за висше образование и другите документи, свързани с признаването им след извършване на проверката по чл. 12 и установяване статута на чуждестранните висши училища и автентичността на издадените от тях дипломи.

(2) Проверката се извършва от Националния център за информация и документация на основание отправено от УНСС писмено искане.

Чл. 14. (1) (Доп. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) Комисията за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ в чуждестранни висши училища разглежда всяко постъпило заявление и приложените към него документи по чл. 9, ал. 1 в срок до един месец след извършване на проверката по чл. 13. Срокът може да се удължи еднократно с времето, необходимо за получаване на отговор на искането по чл. 7, ал.1, т. 2 и 3.

(2) Заседанията на комисията се свикват от председателя ѝ и се провеждат, ако присъстват не по-малко от 2/3 от членовете ѝ.

(3) При признаването на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, се отчитат следните показатели:

1. начин на приемане;
2. продължителност на обучението;
3. общ хорариум на изучаваните дисциплини и/или придобити кредити;
4. съотношение на учебните дисциплини и на техните хорариуми, които осигуряват фундаменталната, специалната и специализиращата подготовка;
5. съотношение на учебните дисциплини и на техните хорариуми, които осигуряват теоретичната и практическата подготовка;
6. резултатите от обучението като съвкупност от придобитите знания;
7. начин на дипломиране.

(4) Предложението за признаване на висше образование от комисията се извършва в съответствие с придобитата образователно-квалификационна степен, удостоверена с представените документи по чл. 4, ал. 1 от Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища.

(5) Когато в документите по чл. 4, ал. 1 от Наредбата не е посочена образователната степен, комисията взема решение на коя образователно-квалификационна степен съответства придобитото висше образование съгласно българското законодателство.

(6) (Изм. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3, изм. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) Когато установи обстоятелствата по чл. 10 от този Правилник, комисията предлага на ректора да откаже признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища.

(7) В случаите на отказ по предходната алинея комисията може да включи в предложението си за отказ и препоръки за възможните мерки, които лицето може да предприеме, за да получи признаване на по-късен етап, включително полагане на допълнителни изпити.

(8) (Изм. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) За всяко разгледано заявление от комисията се изготвя доклад, който се подписва от членовете на комисията и от длъжностно лице от секретариата към комисията, което го е изготвило. В доклада се включват приетите предложения за решения относно прекратяване на процедурата по признаване, признаване и отказа от признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища, както и мотивите за тях.

(9) (Доп. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) Комисията взема своите решения с мнозинство 2/3 от членовете ѝ относно прекратяване на процедурата по признаване на висше образование в чуждестранни висши училища, по признаване и отказа от признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища.

(10) (Изм. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) Комисията представя своя доклад на ректора за вземане на решение относно прекратяване на процедурата по признаване, признаване и отказа от признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища.

Чл. 15. (1) (Изм. и доп. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3, изм. и доп. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) Въз основа на доклада по чл. 14, ал. 10 ректорът издава заповед:

1. за признаване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“, придобити в чужбина, с цел продължаване на обучението в УНСС; или

2. за отказ за признаване на представената диплома; или

3. за прекратяване на процедурата.

(2) (Доп. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3, изм. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) Признатото от ректора на УНСС висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“ важи само за продължаване на обучението в УНСС и не осигурява права, които могат да бъдат ползвани в отношенията с трети страни.

(3) (Изм. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) Въз основа на заповедта по ал. 1 в 30-дневен срок на всеки заявител се изпраща уведомително писмо, подписано от председателя на комисията по чл. 6, ал. 2 от този Правилник.

IV. Признаване на периоди на обучение, завършени в чуждестранни висши училища

Чл. 16. УНСС признава периоди на обучение, завършени в чуждестранно висше училище с цел продължаване на обучението в същата образователно-квалификационна степен.

Чл. 17. (1) Лицата, желаещи признаване на периоди на обучение, завършени в чуждестранно висше училище подават писмено заявление (по образец), към което прилагат следните документи:

1. оригинал и копие на академична справка или друг аналогичен документ, издаден от образователна институция;

2. (Изм. – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) документ, удостоверяващ промяната в имената на заявителя, ако лицето е чужд гражданин;

3. документ за платена административна такса;

(2) (Изм. - Решение на АС № 4/03-05.11.2016 г., т. 6, изм. – Решение на АС № 7/9-11.11.2017 г., т. 11) Лицата по ал. 1 подават документи, както следва:

1. когато са издадени от висшите училища извън страните – членки на Европейския съюз, и страните по Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в европейския регион (ДВ, бр. 51 от 2000 г.), трябва да отговарят на изискванията на съответните разпоредби на двустранни международни договори, по които Република България е страна, или на Конвенцията за премахване на изискването за легализация на чуждестранните публични актове (ДВ, бр. 45 от 2001 г.), а при липса на такива разпоредби – да са преминали процедура по общия ред на легализациите, преводите и заверките на документи и други книжа;

2. когато са издадени от висшите училища в страните – членки на Европейския съюз, и в страните по Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в европейския регион, трябва да бъдат придружени с превод на български език от лице, извършващо преводи по реда на глава трета от Правилника за легализациите, заверките и преводите на документи и други книжа, приет с ПМС №184 от 1958 г.;

3. всички документи, представени на чужд език, трябва да бъдат придружени с превод на български език, в съответствие с тази алинея.

(3) Документите по ал. 1 се подават в дирекция „Учебна дейност“ на УНСС лично от заявителя или от упълномощено от него лице.

(4) (Нова – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) При подаване на заявлението по ал. 1 лично заявителят представя документ за самоличност за сверяване на данните. В случаите, когато заявлението се подава от упълномощено лице, то представя пълномощно от заявителя.

(5) (Предишна ал. 4 – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) Документите се проверяват от длъжностно лице от секретариата към Комисията за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища на УНСС.

(6) (Предишна ал. 5 – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) Оригиналната академична справка не се връща на заявителя.

(7) (Предишна ал. 6 – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3) След приключване на процедурата с решение за признаване на периоди на обучение, завършени в чуждестранни висши училища документите се предоставят по служебен път в дирекция „Учебна дейност“ и Центъра за дистанционно обучение за записване в съответната образователно-квалификационна степен.

Чл. 18. Не се допуска до разглеждане за установяване на съответствие на част от програма за висше образование, която е била оценена и документирана от чуждестранно висше училище, с програмата на УНСС:

1. документ за признаване, който не е академична справка или друг аналогичен документ и не е издаден при условията на чл. 3, ал. 2;

2. академична справка, издадена от чуждестранно висше училище, признато от компетентен държавен орган на съответната държава по местонахождение на висшето училище за част от системата ѝ на светско висше образование, но обучението е проведено в структури на територията на друга държава, които не са открити и не функционират по законоустановения ред;

3. документ, удостоверяващ завършен период на обучение, за който след извършване на проверка се установи, че не е издаден от съответното висше училище.

Чл. 19. Признаването на период на обучение включва:

1. проверка на статута на висшето училище, издало документите по чл. 3, ал. 2;

2. проверка на автентичността на документите по чл. 3, ал. 2, при спазване на установените изисквания за придобиване на висше образование по същата или по сродна специалност в УНСС;

3. проверка за наличие на основанията по чл. 18;

4. прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити на УНСС.

Чл. 20. (1) Представените академични справки или други аналогични документи се разглеждат след извършване на проверката по чл. 19, и установяване на статута на чуждестранните висши училища и автентичността на издадените от тях академични справки или други аналогични документи.

(2) Проверката се извършва от НАЦИД на основание писмено отправено от УНСС искане.

Чл. 21. След изпълнение на условията по чл. 20, ал. 1 и ал. 2 подадените документи по чл. 17, ал. 1 се предоставят на Университетската комисия за прилагане на системата за признаване, натрупване и трансфер на кредити, която ги разглежда и взима решение за признаване на период на обучение.

V. Заключителни разпоредби

§ 1. За всички неуредени случаи в настоящия Правилник се прилагат разпоредбите на Закона за висшето образование, Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища.

§ 2. (Изм. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) В 30-дневен срок от датата на издаване на заповедта на ректора по чл. 15, ал. 1 от този Правилник, Университетът изпраща в НАЦИД на хартиен и електронен носител информация по образец, утвърден от изпълнителния директор на НАЦИД.

§ 3. Правилникът е приет с решение № 4 от 08.07.2015 г. на Академичния съвет и отменя Временния правилник за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища, приет с решение № 4 от 11.07.2012 г. на АС. Правилникът влиза в сила след утвърждаването му от ректора на УНСС.

§ 4. (Нов – Решение на АС № 3/10.07.2019 г., т. 3, изм. – Решение на АС № 2/08.04.2020 г., т. 23) Правилникът е изменен с решения на АС № 2/01 - 03.04.2016 г., АС № 4/03 - 05.11.2016 г., АС № 7/9 - 11.11.2017 г., АС № 3/10.07.2019 г. и АС № 2/08.04.2020 г., т. 23.